

NJA 1985 s. 788

FRÅGA OM ANSVAR ENLIGT LAGEN (1969: 612) OM FÖRBUD MOT PROFESSIONELL BOXNING FÖR DELTAGANDE I S K SPARRINGTRÄNING.

Allmän åklagare väckte vid *Gävle TR* åtal mot proboxaren Anders E och järnbruksarbetaren Arne Å för brott mot lagen om förbud mot professionell boxning. Ansvar yrkades å Anders E enligt 1 § i lagen med påstå-ende, att Anders E vid ett flertal tillfällen i mars 1983 deltagit i träningsmatcher i professionell boxning i Gävle. Å Arne Å yrkades ansvar enligt 2 § 1 i lagen för att Arne Å såsom ordförande i boxningsklubben Falken i Gävle upplåtit klubbens övningslokal för de träningsmatcher som angivits vid åtalet mot Anders E.

TR:n (lagmannen *Frank*) anförde i dom d. 25 okt. 1983:

Domskäl

Domskäl. Envar av Anders E och Arne Å har bestritt åtalet under påstående att den träning som bedrivits inte

utgör träningsmatch och följaktligen faller utanför det straffbara området. Arne Å har i andra hand åberopat att upplåtelse av lokalerna inte kan anses ha skett.

Hörd i anledning av åtalet har Anders E uppgett i huvudsak följande. Han är professionell boxare och var kontrakterad att i början [s. 789] av april 1983 möta en spansk boxare. För att han skulle få träning inför matchen engagerades västtysken George Butzbach som sparringpartner. Den spanske boxaren är kortare till växten än Anders E men av samma längd som Butzbach, en viktig faktor i träningen. Det genomfördes ett 10-tal träningsomgångar under mars månad i boxningsklubben Falkens lokaler. Vid varje träningspass förekom uppvärmning i form av gymnastik, träning med redskap, skuggboxning m m och slagträning mot Butzbach, s.k. sparringträning.

Denna gick i 3-minutersperioder, vanligen fyra ronder och högst fem. Ett helt träningspass brukade ta drygt en timme. Vid sparringträning tränar man vissa bestämda slag, i det här fallet mest vänsterboxning. Typiskt för sparring är att tränaren hela tiden är med, avbryter och ger råd och anvisningar.

Man utnyttjar inte blottor hos den andre boxaren som vid en match. Träningsmatcher förekommer både i amatörboxning och professionell boxning inför en större uppgift till vilken man är uttagen eller kontrakterad. Sådana träningsmatcher är nödvändiga för att boxaren skall få realistisk matchträning.

Träningsmatcher går till på precis samma sätt som tävlingsmatcher. Matcherna går i ett i förväg bestämt antal ronder. Ingen annan än boxarna och ringdomaren får befinna sig i ringen. Ringdomaren leder matchen och poängdomare, 3 - 5 stycken, dömer matchen. Det är bara i pauserna mellan ronderna som tränaren har möjlighet att tala med boxaren och ge denne anvisningar och råd. Sparring fungerar således helt annorlunda än en träningsmatch. Någon sådan match förekom inte vid något tillfälle. Det kan också nämnas att man använder huvudskydd vid sparring och betydligt tjockare handskar än vid matcher.

Arne Å har berättat i huvudsak följande. Han är ordförande i boxningsklubben Falken och ansvarig bl.a. för upplåtelse av lokaler. Anders E är medlem av klubben sedan 1976 och får - som alla andra medlemmar - dis-

ponera klubbens lokaler för träning. Anders E har egen nyckel och det var helt självklart att han skulle få använda lokalerna. Arne Å kände till att träningen förekom men någon egentlig upplåtelse skedde inte. Den hade i så fall skett redan 1976. Han såg på ibland när Anders E tränade och var helt på det klara med att boxningen mot Butzbach var sparringträning och inte någon match.

På Arne E:s begäran har förhör ägt rum med boxningsförbundets landslagstränare Lennart Bernström som sakkunnigt vittne. Bernström har därvid yttrat sig om begreppen sparringträning och träningsmatch inom boxningssporten och i huvudsak beskrivit skillnaden på samma sätt som Anders E.

Åklagaren har inte gjort gällande att det gått till på annat sätt vid den aktuella träningen än Anders E och Arne Å uppgett. Det har således rört sig om sparringträning.

I 1 § lagen om förbud mot professionell boxning stadgas straff för den som här i riket deltar i tävlings-, uppvisnings- eller träningsmatch i professionell boxning.

I lagstiftningsärendet hade inom justitiedepartementet upprättats [s. 790] en promemoria med två alternativa

lagförslag, det ena med förbud mot professionell boxning, det andra mot all boxning. I det förra föreslogs straff för den som här i riket utövar professionell boxning genom att delta i tävling, uppvisning eller träning i sådan boxning.

Departementschefen uttalade i specialmotiveringen till 1 § bl.a. följande. Som har framhållits i departementspromemorian gäller de medicinska skäl som kan anföras mot den professionella boxningen också den form av träning som utgörs av en professionell boxares träning med sparringpartner och som består i att boxarna utdelar slag mot varandra. Även sådana träningsmatcher kan vara hälsovådliga och bör vara omfattade av förbudet. All annan träning som professionell boxare bedriver, såsom rent konditionsstärkande övningar, skuggboxning och slag mot särskilda redskap, bör emellertid vara tillåten. Förbudet mot träningsmatcher bör inte vara begränsat till sådana som äger rum direkt inför en avtalad match utan bör gälla också träning med sparringpartner under tid, när boxaren inte är kontrakterad för viss match.

- Uttrycket "träningssmatch i professionell boxning" avser även träningssmatch som äger rum mellan professionell boxare och sparringpartner, oavsett om denne har betingat sig ersättning för sin medverkan.

Även en amatörboxare, som utan vederlag uppträder som sparringpartner mot professionell boxare, bör alltså kunna straffas för otillåten boxningsutövning (prop. nr. 118 år 1969 s. 36).

Det återgivna departementschefsuttalandet är således hämtat ur departementspromemorian och hänför sig till den i promemorian föreslagna lagtexten. I propositionen har införts begreppet träningssmatch, en klar inskränkning av det straffbara området i jämförelse med promemoriaförslaget.

Den träning som är under bedömande i målet har saknat åtskilliga av de kännetecken som fordras för att en match skall anses föreligga i den mening som används inom boxningssporten. Sålunda har domare saknats. Träningen har när som helst avbrutits av tränare, som hela tiden gett fortlöpande instruktioner.

Det finns inget stöd för antagande att matchbegreppet i boxningsförbudslagen skulle ha en annan innebörd än den som är vedertagen inom boxningssporten.

Om avsikten ändå varit att, i likhet med promemoriaförslaget, straffbelägga all sparringträning har denna avsikt inte kommit till sådant uttryck i lagtexten som måste krävas när straffrättslig påföljd stadgas.

Åklagarens talan skall således ogillas.

Domslut

Domslut. Åtalen ogillas.

Åklagaren fullföljde talan i *HovR:n för Nedre Norrland* och yrkade bifall till åtalen.

Anders E och Arne Å bestred ändring.

HovR:n (hovrättsråden *Englund* och *Sterner*, adj. led. *Yngveson*, referent, samt nämndemännen *Gillström* och *Liljegräås*) anförde i dom d. 15 maj [s. 791] 1984:

Domskäl

Domskäl. I HovR:n har Anders E och Arne Å hörts på nytt och därvid berättat i överensstämmelse med vad som antecknats i TR:ns dom. På begäran av vadesvarandena har utskriften av vittnesförhöret med Bernström föredragits.

HovR:n gör följande bedömning.

Enligt 1 § lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning dömes den som här i riket deltar i tävlings-, uppvisnings- eller träningsmatch i professionell boxning.

Beträffande bakgrunden till lagstiftningen vill HovR:n redovisa följande.

Med anledning av ett medlemsförslag om förbud mot professionell boxning beslöt Nordiska rådet år 1963 att rekommendera regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att företa en gemensam undersökning av

boxningens skadeverkningar. Regeringarna tillsatte sedermera en gemensam nordisk kommitté, bestående av medicinskt sakkunniga från de fyra länderna. Kommittén avslutade sitt arbete med att avlämna ett betänkande om boxningens medicinska skadeverkningar med förslag till skärpta säkerhetsföreskrifter för boxning. På grundval av detta betänkande och remissvaren över detta upprättades i jan. 1969 inom justitiedepartementet en promemoria angående boxningsförbud. Promemorian innehöll två alternativa förslag till lag om boxningsförbud, det ena avseende förbud endast mot professionell boxning, det andra förbud mot både professionell boxning och amatörboxning.

I promemorians förslag till lag om förbud mot professionell boxning stadgades i 1 § straff för den som här i riket utövar professionell boxning genom att delta i tävling, uppvisning eller träning i sådan boxning.

Promemorian behandlade till en början hälsoriskerna vid utövande av boxning. Härvid uttalades att de anförda medicinska skälen mot den professionella boxningen gällde inte bara tävling och uppvisning i sådan boxning utan också matchträning med sparringpartner.

Vidare anfördes att vid upprättande av förslaget angående förbud mot professionell boxning utgångspunkten hade varit att boxningsförbudet skulle gälla tävling, uppvisning och viss träning i professionell boxning. I motiveringen till den föreslagna lagen uttalades till en början att det inte borde behövas någon definition i lagtexten av begreppet boxning.

Frågan om vilka förhållanden som skulle föreligga för att en tvekamp skulle innebära boxningsutövning ansågs kunna lösas med ledning av de regler som allmänt tillämpades inom denna sportgren, varvid det dock inte borde krävas att sådana regler hade iakttagits i det konkreta fallet. Beträffande innehållet i 1 § anfördes i promemorian, att förbudet avsåg tävling och uppvisning, såväl enskild som offentlig, samt viss form av träning, nämligen den form därav som består i att två personer utdelar slag mot varandra.

Att förbudet mot träning, uttalades vidare i promemorian, sålunda avsågs vara begränsat till boxning med sparringpartner fick anses tillräckligt tydligt framgå av att [s. 792] det enligt lagtexten skulle krävas att någon "utövar" boxning genom att "deltaga i" träning. Med en

sådan gränsdragning ansågs svårigheter inte uppstå att skilja förbjuden form av träning från sådan träningsverksamhet som inte omfattades av förbud.

Under remissbehandlingen av promemoriaförslaget togs av några remissinstanser frågan upp om avgränsningen av ett förbud mot träning i boxning. En remissinstans förklarade sig kunna biträda det föreslagna träningsförbudet, om detta innebar att övningar som bara avsåg att bevara kondition och smidighet inte kom att vara förbjudna. En annan remissinstans uttalade som sin mening att det borde klart framgå att sådan träning som bestod i att två personer utdelade slag mot varandra var förbjuden endast i det fall att träningen innebar förberedelse för tävling eller uppvisning; träningsförbudet skulle utsträckas för långt, om exempelvis yngre pojkar blev förbjudna att ägna sig åt boxning även om det skedde med föräldrarnas fulla gillande och kanske stöd.

Beträffande utformningen av förbudsbestämmelserna uttalades från en remissinstans sida att en närmare definition av begreppet boxning var önskvärd. Det var, enligt denna remissinstans, högst angeläget att, om man i lag meddelade ett generellt straffsanktionerat förbud

mot viss verksamhet, det inte kunde råda någon tvekan om vilken verksamhet som förbudet omfattade. Skulle t.ex. reglerna för boxning ändras måste man kunna fastställa var gränsen för det förbjudna området gick; vilka förändringar som helst av boxningsreglerna kunde inte vara tillräckliga för att befria från förbudet.

I specialmotiveringen till lagen om förbud mot professionell boxning (prop. 1969:118 s. 35) uttalade departementschefen inledningsvis att det inte torde föreligga något behov av att i lagen definiera begreppet boxning. Innebörden av begreppet torde i allmänhet vara klar och fick bestämmas med hänsyn till sportgrenens allmänna kännetecken och de grundläggande regler som allmänt iakttas inom grenen.

Boxning kunde sålunda anses föreligga även om inte alla regler hade följts. Skulle en tvekamp mellan två personer bära boxningsmatchens allmänna prägel borde det anses likgiltigt om vissa av de regler som allmänt tillämpades i en boxningsmatch inte hade iakttagits, t.ex. regler om boxarnas utrustning och rondernas längd eller om poängberäkning. Frågan om boxning skulle anses föreligga fick alltså bedömas med utgångspunkt i förhållan-

dena i det aktuella fallet och under beaktande av boxningens allmänna karakteristika.

I fråga om 1 § uttalade departementschefen (s. 36) att paragrafen, som motsvarade 1 § i promemoriaförslaget, innehöll bestämmelser om straff för den boxare som deltar i tävlings-, uppvisnings- eller träningsmatch i professionell boxning. Bestämmelsen var utformad så att den är begränsad att gälla endast dem som är direkt engagerade i utövande av professionell boxning, dvs boxarna själva. Departementschefen fastslog att det främsta skälet för ett boxningsförbud var de hälsorisker som var förenade med sporten.

Dessa risker förelåg givetvis [s. 793] i första hand vid tävlings- och uppvisningsmatcher, varför förbudet gällde sådana matcher, såväl offentliga som enskilda. Departementschefen fortsatte: "Som har framhållits i departementspromemorian gäller de medicinska skäl som kan anföras mot den professionella boxningen också den form av träning som utgörs av en professionell boxares träning med sparringpartner och som består i att boxarna utdelar slag mot varandra. Även sådana träningsmat-

cher kan vara hälsovådliga och bör vara omfattade av förbudet.

All annan träning som professionell boxare bedriver, såsom rent konditionsstärkande övningar, skuggboxning och slag mot särskilda redskap, bör emellertid vara tillåten. Förbudet mot träningsmatcher bör inte vara begränsat till sådana som äger rum direkt inför en avtalad match utan bör gälla också träning med sparringpartner under tid, när boxaren inte är kontrakterad för viss match. - Uttrycket 'träningssmatch i professionell boxning' avser även träningsmatch som äger rum mellan professionell boxare och sparringpartner, oavsett om denne har betingat sig ersättning för sin medverkan. Även en amatörboxare, som utan vederlag uppträder som sparringpartner mot professionell boxare, bör alltså kunna straffas för otillåten boxningsutövning.”

Vid propositionens utskottsbehandling anförde utskottet (1 LU nr. 59 år 1969 s. 15) bl.a., att visst fog kunde finnas för påståendet i motionerna att det kunde bli svårt att i vissa avseenden kontrollera efterlevnaden av ett förbud; framför allt gällde detta den träning som utgjordes av en professionell boxares slagväxling med

sparringpartner. Dylåka svårigheter förekom dock enligt utskottets mening i många sammanhang och skålet borde ej tillmåtås avgörande betydelse. Vad betråffar den lagtekniska utformningen av förbudet delade utskottet departementschefens uppfattning att förbudsreglerna borde tas in i en särskild lag. Utskottet anförde vidare att den föreslagna lagtexten inte gav någon definition av begreppen boxning och professionell boxning. Det var emellertid enligt utskottets mening angelåget att, om i lag meddelades ett generellt straffsanktionerat förbud mot viss verksamhet, det inte kunde råda någon tvekan om vilken verksamhet förbudet omfattade. För närvarande syntes tillräcklig vägledning kunna erhållas av boxningssportens egna regler och tävlingsbestämmelser; skulle dessa ändras i väsentlig grad kunde det dock bli erforderligt att se över lagtexten i angivet hänseende.

Av den nu lämnade redogörelsen finner HovR:n det framgå att det lagstadgade förbudet mot professionell boxning - liksom förslaget enligt departementspromemorian - avsetts omfatta, såvitt nu är av intresse, viss form av träning, nämligen sådan träning som utgörs av en professionell boxares träning med sparringpartner

och som består i att boxarna utdelar slag mot varandra. All annan träning, som professionell boxare bedriver, är undantagen från förbudet. Att förbudet mot träning avses vara begränsat till boxning med sparringpartner har i lagtexten ansetts komma till uttryck i att det för straffbarhet krävs att någon "deltager i träningsmatch". Införandet av begreppet [s. 794] träningsmatch synes inte ha avsetts att innebära någon saklig ändring i förhållande till departementspromemorians "deltaga i träning".

När det gäller att med straff sanktionera ett förbud mot viss verksamhet bör det inte få råda någon tvekan om vilken verksamhet som förbudet omfattar. Vad gäller tillämpningen av det nyss sagda på förevarande fall torde det vara uppenbart att inom boxningssporten begreppet "träningsmatch" har en annan, betydligt snävare innebörd än den av lagstiftaren avsedda. Det måste vara rimligt att bedömningen av den av förbudet omfattade verksamheten får ske utifrån boxningssportens regel- och begreppssystem.

En sådan bedömning ger vid handen att den med åtalet avsedda verksamheten utgjort s k sparringträning och

inte träningsmatch. Vid nu angivna förhållanden bör därför, såsom TR:n också funnit, åklagarens talan lämnas utan bifall.

Domslut

Domslut. HovR:n fastställer överklagade domen.

Riksåklagaren sökte revision och yrkade, att Anders E och Arne Å måtte fällas till ansvar för brott mot lagen om förbud mot professionell boxning och att påföljden måtte bestämmas till böter.

Anders E och Arne Å (offentlig försvarare för båda advokaten Björn Rosengren) bestred ändring.

Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, RevSekt *Cederberg*, hemställde i betänkande om följande dom:

Domskäl. Enligt 1 § lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning dömes den som i riket deltar i tävlings-, uppvisnings eller träningsmatch i professionell boxning till böter eller fängelse i högst 6 månader.

Samma straffansvar ålägges enligt 2 § nämnda lag den som anordnar eller ekonomiskt understödjer eller upplåter lokal för match, som avses i 1 §.

Lagstiftarens avsikt har - såvitt framgår av lagens förarbeten - uppenbarligen varit att s.k. sparringträning skulle falla in under begreppet träningsmatch. Av utredningen framgår emellertid, att man inom boxningssporten uppfattat sparringträning och träningsmatch som två olika träningsformer och att - som HovR:n framhållit - begreppet träningsmatch därvid ges en betydligt snävare innebörd än den som lagstiftaren avsett. Mot den bakgrunden ter sig lagtexten som oklar och kan misstolkas. Detta förhållande skall inte lända Anders E och Arne Å till nackdel. Åtalet skall därför - som HovR:n funnit - ogillas.

Domslut. HD fastställer HovR:ns domslut.

HD (JustR:n Holmberg, Vängby, Heuman, Gregow, referent, och Lind) beslöt följande dom:

Domskäl

Domskäl. I målet är ostridigt att Anders E, som är professionell boxare, vid de med åtalet avsedda tillfällena bedrivit träning med sparringpartner, bestående i att boxarna utdelat slag mot varandra.

Anders E och Arne Å har till stöd för sitt bestridande av åtalet åberopat att den s k sparringträning som Anders E sålunda bedrivit inte utgör träningsmatch i den mening som avses i lagen om förbud mot professionell boxning. Arne Å har för sin del i andra hand gjort gällande att någon upplåtelse av lokalerna för träningen inte skett. [s. 795]

Enligt 1 § nämnda lag gäller förbud mot att här i riket delta i tävlings-, uppvisnings- eller träningsmatch i professionell boxning.

Förbudet mot professionell boxning har sin grund främst i den risk för medicinska skadeverkningar som är förknad med sådan boxning, i första hand risken för hjärnskador och därav föranledda följdskador. Av förarbetena till lagen framgår att risk för skador ansetts föreligga även vid den form av träning som utgörs av en professionell boxares slagträning med sparringpartner (se prop. 1969:118 s. 13, 17 f., 30 f. och 36). I förarbetena har

sålunda slagträning med sparringpartner särskilt berörts och därvid har givits klart uttryck åt avsikten att förbudet mot professionell boxning skulle omfatta även sådan slagträning (se härom särskilt departementschefens uttalanden i nämnda proposition s. 36).

Beträffande förbudet mot professionell boxning såvitt avser träningsförhållanden användes i den departementspromemoria som låg till grund för propositionen (PM angående boxningsförbud, Ju. 1969:1) uttrycket "deltaga i träning". I den antagna lagtexten talas däremot, i enlighet med vad som föreslogs i propositionen, om den som "deltager i träningsmatch". Anledningen till införandet av termen träningsmatch berördes inte särskilt i propositionen. Det kan emellertid förmodas att syftet varit att tydligare än som skett i promemorieslaget markera, att annan träning än sådan som består i slagträning – t.ex. rent konditionsstärkande övningar, skuggboxning och slag mot särskilda redskap (jfr. prop. s. 36) – inte är förbjuden. Det finns inte något som helst stöd för att skälet varit att begränsa förbudet till att gälla slagträning under mera tävlingsliknande former. Ståndpunkten att slagträning med sparringpartner om-

fattas av förbudet mot att delta i träningsmatch kan inte anses oförenligt med bestämmelsens avfattning.

Vad som i målet blivit upplyst angående den skillnad som inom boxningssporten görs mellan sparringträning och träningsmatch kan inte mot bakgrund av de otvetydiga motivuttalandena i saken tilläggas betydelse vid fastställande av bestämmelsens innebörd. Med hänsyn härtill måste förbudet mot deltagande i träningsmatch anses omfatta sådan träning som professionell boxare bedriver med sparringpartner och som består i att boxarna utdelar slag mot varandra.

Av anförda skäl har Anders E genom den slagträning som han bedrivit med sparringpartner överträtt förbudet mot professionell boxning i 1 § lagen om förbud mot professionell boxning.

I 2 § nämnda lag stadgas straff bl.a. för den som i fråga om match som avses i 1 § upplåter lokal för matchen (punkt 1).

Av Arne Å:s egna uppgifter i målet framgår att boxningsklubben Falken upplåtit sina lokaler för den av Anders E bedrivna sparringträningen. Då denna träning, som

framgår av det föregående, varit sådan som avses i 1 § i lagen, har upplåtelsen skett i strid med 2 §. För upplåtelsen är Arne Å i sin egenskap av ordförande i klubben ansvarig. Även Arne Å skall därför fällas till ansvar. [s. 796]

Domslut

Domslut. Med ändring av HovR:ns dom dömer HD *dels* Anders E för brott mot 1 § lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning till 50 dagsböter om 20 kr *dels* Arne Å för brott mot 2 § samma lag till likaledes 50 dagsböter om 20 kr.

HD:s dom meddelades d. 11 dec. 1985 (nr. DB 39).

